

17.12.2010

Lasten ja nuorten osallistumisessa on puutteita - Euroopan neuvosto antoi Suomalaisille suosituksia

Suurin osa lapsista ja nuorista on sitä mieltä, että aikuiset kuuntelevat lasten mielipiteitä. Kuitenkin joka seitsemäs lapsi tai nuori on sitä mieltä, että aikuiset eivät koskaan kuuntele heitä. Lasten ja nuorten nimeämät syyt aikuisten kuuntelemattomuuteen olivat ajan ja resurssien puute, aikuisten ennakkokäsitykset lapsista ja heidän tietotasostaan sekä epäilykset siitä, että korostamalla lasten oikeuksia osallistumiseen aikuisten auktoriteetti uhkaa heiketä.

Tämä käy ilmi Euroopan neuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä toteuttamasta lasten ja nuorten osallistumista arvioivasta pilottihankkeesta. Hankkeen tavoitteena oli muun muassa arvioida, miten Suomen lainsäädäntö ja politiikat vastaavat YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen velvoitteita osallistumisen osalta. Pilotti on osa kaksivuotista hanketta, jonka tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten kuulemis- ja osallistumisvälineitä sekä tuottaa suosituksia toteutettavaksi kaikissa Euroopan neuvoston jäsenmaissa. Kohde-ryhmänä ovat ensisijaisesti 12-17-vuotiaat.

Nuorisoasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja Outi Mäkelän mielestä vastaavanlaiset ulkoiset arvioinnit ovat erittäin tärkeitä.

- Lainsäädäntöhän on Suomessa kohdallaan, mutta se ei kohtaa sitä todellisuutta, jossa monet lapset ja nuoret elävät. Aikuisten asenteet toimivat myös valitettavan usein jarruna. Suositus, jonka mukaan lakeja ja säädöksiä tulisi arvioida säännöllisesti 2-3 vuoden välein, on mielestäni hyvä ja toteutettavissa oleva, jatkaa Mäkelä.

- Nuorempien ja muita heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten osallistumisessa on vielä puutteita ja tähän tarvitaan sekä lainsäädännöllisiä että käytännön parannuksia, toteaa Mäkelä.

Euroopan neuvoston asettama kansainvälinen arviointiryhmä totesi, että lasten ja nuorten osallistuminen Suomessa tapahtuu pääasiassa virallisissa rakenteissa. Vallalla on "ylhäältä alas" lähestyminen, jossa lapsia ja nuoria harvoin otetaan riittävän laajasti ja ajoissa mukaan päätöksenteon valmisteluun. Lapsiystävällisen tiedon saatavuus tulee varmistaa ja osallistaa lapsia ja nuoria heille sopivalla tavalla.

Euroopan neuvoston loppuraportti julkaistaan maaliskuussa 2011 ja se käännetään suomeksi. Raportista ilmestyy myös lapsiystävällinen, lyhyempi versio.

Lisätietoja: Suunnittelija Eva Roos, 040 176 8090